

lota. Vdelujejo se v zemljo po 2 čevlja globoko, da jih ne doseže zmrzlina, in ne popokajo, ko bi se primerilo, da bi v njih zastala voda zmrznila.

Ako to delo na vse strani presojujemo, moramo reči, da je umetno, naglo, po ceni in trdno tako, da kdor si jih omisli, naj le dobro zapiše letnico v dnevnik, in kraj, kjer so zakopani pod zemljo, ker nadjati se je, da bo vžival to dobroto rod za rod.

Kdor bi dvomil nad tem delom, naj pomisli, koliko sto in sto let staro lončenino tudi po močvirnih krajih je že vrgla lopata iz zemlje, in vendar je še močna in trdna, da, ko bi kaj služila v zemlji, naj bi počivala lahko še tisoč let, in ako je bila dobro sežgana, se za trohnobo še zmenila ne bo. Bolj kakor pri vsacem drugem delu smemo tukaj reči: To delo je dokončano, ker se ni treba bati popravila.

Kdor naših bralcev morebiti misli, da preveč hvalim, tega prosim, da s hvalo koga ne zapeljem, naj v občni prid ovrže, kar se mu zdi prenapetega. Verjemite mi, da ne pišem teh vrstic iz samega veselja do pisave, tudi ne, da bi časniki popraševali po Golem, kakor unidan po Cirknici, tudi ne, da bi s tem zahteval Golo poviševati — hotel bi ga še raje do trtine nižave ponižati — temveč moj edini nasebični namen je ta, da bi ljudje korist lončenih rorov spoznavali, in kjer se voda napeljuje, da se poslužujejo lončenih dobro žganih rorov, katerih ima Andrej Net v Kokrici še zadosti v zalogi.

Priporočam pa to delo sedaj, ker se lahko brez velike zamude stori, dokler poljska dela počivajo.

Kakor pa zvon, ki na daljave brenči, na dva kraja bije, tako želim tudi jaz zarad Neta še eno povedati. Bralcem „Novic“ je znano, da je on sadjerejec z dušo in telesom; prepričal se bo tega, kdor stopi v njegovo drevesnico. Sedaj, posestniki, je ravno pravi čas zemljo zboljševati, sadno drevje saditi, čediti, cepičev si nabirati in cepiti; sedaj — predno poljsko delo pride na vrsto — vas lepo vreme vabi k delu po vrtilih, travnikih itd. Kjer je kaj svetá, se v sadni vrt prestvariti dá. Sedaj naj se oživí, kdor še spí, in naj začne marljivo kopati zaklad, ki mu bo v malo letih to, kar je bogatinu mogočen visoko naložen kapital. Ker Vam Andrej Net v vseh rečéh zamore postreči, privoščim častitim bralcem, da bi se v lastni prid tudi vdeležili izdelkov vrlega sadjerejca, in s postrežbo tako zadovoljni bili, kakor sem jaz s cepiči in drevesci.

Lovro Mencinger.

Obrtnijske stvari.

V jutrove dežele bi se dala kupčija odpreti s podkvami in žebli za podkve.

Avstrijski generalkonsul v Trapezuntu (v turški Azii) je poročil dunajskemu ministerstvu kupčijstva, da na veliki kupčijski cesti iz Erzerum-a v Bajazid in Tebris (vse to so velika kupčijska mesta v jutrovi deželi) se sprehaja vsako leto okoli 100.000 konj, mul in oslov, s katerimi tvorijo blagó iz mesta v mesto, in da živina, ker mora podkovana biti, potrebuje vsako leto veliko podkev in tudi žeblijev, s katerimi se kuje. Vrh tega imajo trgovci v Samsu-u, Sinopi in Ineboli veliko tovarne pa tudi vprežne živine za prevaževanje svojega blaga. Gori imenovani konsul tedaj misli, da le-sem bi se dala iz našega cesarstva velika kupčija s podkvami in žebli za podkve odpreti. Da kovači naši vidijo, kakošne so podkve in žebli, ki jih v jutrovi deželah rabijo, poslal je podkev in žeblijev na ogled. Cena 4 podkvam konjskim sè žebli vred je ondi 1 gld. našega denarja, 4 podkvam za mule

80 kr., za osle 60 kr. Žebli morajo biti različne velikosti po velikosti podkev, in pri velikih naročilih bi se moralo nekoliko prijenjati od cene.

Ministerstvo kupčijstva je dalo to vedeti zbornicam kupčijskim na Dunaji, v Gradcu, Ljubljani, Celovcu, Leobnu, Lincu in Pragi; na ogled (za mušter) poslani podkve in žebli pa je izročilo zbornici dunajski sè sporočilom, da jih pošlje tudi drugim zbornicam na ogled, ktere se za to oglašé.

Kovači naši na noge! Obrnite se na kupčijsko zbornico v Ljubljani, ktera vam bo rada vstregla. Morebiti se dá nova kupčija odpreti.

Podučne stvari.

O gluhomutcih.

Spisal ☉.

Veliki dar, ki ga je rajnki dekan Holzapfel zapustil gluhomutcem kranjskim, daje mi povod, da govorim o gluhomutcih in njih izrevanju.

Obširno popisovati, kako nesrečni da so ljudje, ki so gluhi in mutasti, stalo bi preveč časa in prostora. Naj tedaj posnamem le nektore črtice z njihovega življenja, predno stopijo v hišo, kjer se izrejajo ti reveži.

Misli si, dragi moj, malo dete na maternih prsih — misli si, kako ga ona na srce pritiska, poljubljuje, boža, kako mu lasce popravlja itd. Vsak materin pogled na mlado dete kaže ti iskrico onega švigajočega plamena, ki v njenem srcu za-nj neugasljivo gori. Misli na dalje na njeno pogovarjanje z nežnim otročičem, ki še ne more izgovoriti tako težko pričakovane „mame“. Kaj pa vsaka mati, kaj vsak oče čuti, ako jih njihov otrok nikoli ne more poklicati po imenu, in katerim ne morejo dopovedati nobene stvarce, katerih ne morejo učiti moliti itd., to pripuščam bralcem samim v razsodbo.

Veliko teh nesrečnih, ki so med največimi reveži prvi, prebije svoja prva leta v takem stanu, ktere ne privoščim še neumni živini ne, tem manj človeku. Da so pa gluhomutci res ljudje, kakor mi, ne kažejo nam samo njihovi blagi čuti do pravega, temoč vse duševne moči, ki se dajo razviti na čudo stopinjo omike. Ubogi ti otroci ostanejo pa v kljub vsem zmožnostim, v kljub neumrjoči duši vendar le bolj žival nego človek, ako jim ni dano spoznati svojega stvarnika. Rekel sem o nekkih blagih čutih do pravega; da, to je reč jasna ko beli dan, da mutci vedó, da treba jim je spoštovati svoje stariše, da ne smejo krasti, poškodovati svojega bližnjega itd. Tega pa ne vedó, ker jim nihče ne zná povedati; kar storé, to storé le po notranjem nagibu, ki ga je natora slehernemu vcepila v srce. Naj bi si zapomnili vsi stariši, katerim je dala nemila osoda tako nesrečnega otroka, da je treba ljubeznjivo ravnati z njim, kajti vsak dobro vé, da iz ljubezni kali ljubezen. Še drugi dečki, kojim lahko povemo, kaj je prav in kaj ne prav, se razpasejo, ne marajo za opominjevanja svojih roditeljev ter se nič ne zmenijo za solze matere svoje, — kaj bodo še le oni, ki ne vedó, kaj in zakaj da so?

Največa nesreča so taki otroci gotovo sebi samim, ker, razun očesa, nimajo nobenega družega čuta, s katerim bi zajemali zlatih nauk v rahlo srce. Samo z očesom razločujejo reči, ki se razprostirajo krog njih ter si jih zapominjajo po njih različnih lastnostih: barvi, podobi, velikosti itd. Veliko jih je pa še vrh tega kratkovidnih, da jim je bolezen, odvzemši jim sluh in govor, dva najdraža darova, tudi po tretjem raztegnila svoje pogubne kremplje; morebiti pa je tudi zanemarjenje tega krivo.

Zeló škodljivo bi bilo toraj, kar se pa žalibog pre-